

dicant q' nam sic illar' exia? q' possit p'ferri aut' ex
obra q' indunt aliq'n nom' factum. Et q' illud e'
signum e' p'ferri inco' ad q' res mandati ordari. Et
vix p'ra mandati ordinar' ad obcum et ad aut' q' q' illos
ep' facit. Cum v' tam obcum q'm aut' mater e' sine malci
et dersi, n' p'unt ep'ferri vnam p'ram n' q'nt' co'unt
in vna r'e facti. v' aut' et obcum illud q'nt' et it'gi
lia' vix as q'nt' vixitias.

Et quis v' colligari vixit' dersi de dicto
obri factus? + v' colligari q' sit vnum + mul' q'plex?
Et colligari ex mo' q' mutat p'ram: at' n' mutat p'ra obcum
audibile, at' visibile: at' it'ige hancum at' anglicum.
Nam hancum mutat q' p'ra acceptas ab obcis cum dupia
in hac v'ra a' p'ra mater. n' ideo v' it'ige anglicum.
Et ideo tales illud d'vione ep'i ut infra vid' bimus. V'
et' et obcum mate p'unt op'ari dersi p'ra: et ead'
p'ra it'icere aut' dersi et dersi h'ca.

Quibus dubitari. Et sine p'ra activa et
passiva? Et q' d' q' vid' et ut p'ra et recipit
vixit' aut' sit v'ra q'nt' ab obcis. D'v' q' sit p'ra in
manente q' sit agere et pati v'ra. Aliq' v' d'vione da
n' in v'ra et v' dup'tem p'ram activam et passivam
activam. Dubant q' in aia d'v' duplex illud agens et
patens: q' v'ra in corpore d'v' duplex v'ra agens et patens.
V' v'ra dersi r'io e' q' illud cum n' recipiat q'nt' p'ra
onatas ab obcis indige aliq' p'ra ep'ati q' illas p'ra
cae: tale aut' p'ra e' illud agens. V' v'ra recipi
unt ab obcis q'nt' sibi p'ra onatas. et ideo n' indige
unt v'ra p'ra v'ra.

Cap. Sum

De speciebus in primis corporeis

Quæstio 1. Quædam species in eis a ab obiectis quæ recipiuntur sunt in
 primam in primis. *Asserit.* Quædam species in eis a ab obiectis
 ad recipientem potius hor obiectis quæ illud quod dicitur de
 aliqda: est non apparet aliud nisi species quædam talis species.
 Quædam species in primis potest dicitur potius in se ipso.
 Quædam species longe distat eum quæ est in proportionatum. Quædam species
 tunc est sibi maxime proxima: et tunc non habet sui species non
 se videt: quæ recipit species ut videt. Quædam species non ulli
 melius videtur quæ in operibus concorda, quæ species in medio
 magis proportionantur, tantum quæ aut memorantur sunt quæ
 species quædam.

Non recipit autem quæ talis species quædam
 nam. Quædam species sunt signa in obiectis. Sicut non opus ut species
 sint sicut obiecta in eis est in operando. Sicut non opus ut species
 quædam est mater sicut in primis et obiecta. Unde sic ut est sine
 inoblationibus obiectis: quæ obiecta est illa quæ in primis sequitur, et contra
 nobilitate. Neque reputantur in obiectis quæ obiecta esse potest
 dicantur talis species quæ talis potest in naturis, ut non in unum.

Quæstio 2. Quæ species in unum referuntur ad
 unum et concipiuntur: ut ut ea potest ut species fiat unum primum co-
 tale concipiuntur? *Asserit.* Quædam species in primis sine specie non est concipi-
 entia in unum ad quædam unum. Neque species sine potest:
 quæ utraq; illud dicitur. Quædam species potest sine est vitalis:
 species quæ est vitalis, quæ non est in illius. In unum quæ ut autem est
 vitalis non recipit ut est vitalis: est sufficit quæ potest
 ab eis mediane potest vitali. Quædam species et potest dicitur
 sine

visus? *Q*uod dicitur à *P*ro. Colori tunc prospiciunt
in corpore dicitur. *L* Colori id est motus cui prospiciunt
um. *P*rospiciunt autem è corpus diaphanum seu
transparens. ut aqua aëd. *q*uod dicitur Lucena. *S*umme
q^{uod} dicitur alieno. *E*t dicitur colligi q^{uod} aëd. et dicitur
dicitur n^{on} hanc generis colores, q^{uod} n^{on} hanc visere eorum
sensum et dicitur generis coloris manant ex *S*u. q^{uod} dicitur q^{uod}
Sibus q^{uod} n^{on} repetitur in quibus *S*em. *q*uod dicitur

*Q*uod dicitur 3°. *Q*uamvis è oculo *S*truptura?

A. *T*hus quisq^{ue} oculus componitur ex quibus humoribus quinq^{ue}
tuncvis septem musculis. et dicitur nervis hoc ordine dis-
positis. *I*n medio oculi seu *S*u. centrum è humor cristallinus
cathenus in q^{uod} im. *q*uod dicitur p^{ro}ta videndi et in q^{uod} fit visio.
*A*ic humor involvitur q^{uod} dicitur tunica q^{uod} dicitur specularis q^{uod} è
veluti speculum. *E*xi v^o in tunica q^{uod} nobis n^{on} apparet
miseri iste humor cristallinus cum altero humore q^{uod}
dicitur vitreus q^{uod} humores hinc in minam *q*uod dicitur tunicam
inductam q^{uod} dicitur rariubaris. dicitur *S*eg^u dicitur q^{uod} dicitur
uvea.

*S*ub
S humor dicitur aqueus et dicitur dicitur
tunica q^{uod} dicitur cornea. *E*t è dura et ambit eum oculus.
*S*imo dicitur alia tunica albi coloris q^{uod} dicitur adnata. *S*mus
culus movet oculos sursum. *D* deorsum. *S* et *A*
in dextram et sinistram. *O*cus et *B* in alias p^{ar}te.
*q*uod è veluti basis in q^{uod} oculus sustentat. *E*x ure
no proveniunt duo nervi q^{uod} q^{uod}libet ad eum oculus
p^{ar}te. ut q^{uod} illos tangit q^{uod} canales eorum eorum oculus
opus ates. et q^{uod} dicitur dicitur op^{er} ab oculis in sum
eum, et p^{ar}te.

*Q*uod dicitur 6°. *I*n quibus oculo dicitur una
p^{ar}te videndi? *A*ff. *L* q^{uod} dicitur densa organa et sub

eo vendicant densa no acia. et oculi hinc densa
 no organa. et si densa subtra. q hinc densa potis vi
 lendi. Et ideo clauso uno videt aliter. qm d. J.
 hinc pueniat ta. et mala pua videndi. A puenire ex copia
 et inopia equum vitalem. et aliam qntum. et in
 ipsa oculor dis poe. nam q oculos hinc emittit eos seu
 pminentib. hinc vident. q caros et gundos auct. q
 in istis unum melius est. qm d. B. q istos oculos
 magis inservias voi. q colorem capri num omi glau-
 cum. et nigrum.

Cap. 8um

De Visione, et lumine ad
 ipsam Regio 2.

Comdat ingenia ut om n lan sine lumine ut per in co
 qe in tenebris. qm in qno lumen regnat ad vidend.
 A Regi tam ex pe ober qm in pe mediu. quum expe
 poe. Si lumen q si obtum nullum hinc lumen n poe
 videri. Si lumen q in mediu hinc ab igne lumen
 n poe in se regione est. Lucidas. n regnet in ut
 hinc teneam. qm hinc obtum. Si lumen q in die
 lux in poe n poe obtum puerit. Unde e qd alia
 q nocte vident. lumen ex oculis emittant.

Et de mo q fac visio dicit in oculo
 obiecta q inae et qdam n dicit unum ut om fieri q ra
 dicit ab oculis emittos in obtas. et ab obtas reflexos in
 ipsos oculos in qd aucti obtas vident. Alia em on
 dicit ut om fieri in oculis q est ab obtas in oculos
 emittos. Si ex inguine ab oculis n videri n inie
 debile

debile, q̄t caritas oculi pupilla in raneam distrahatur
tam varia s̄t s̄t radios emittat ea vi ut adese re-
flectant. Consi. q̄ si vis ita fieret, iam in tenebris
obscuro viderem. q̄ oculi si mittunt in se radios.

Difficilis v̄ videtur In q̄nam oculi q̄ fieret
visio? q̄ fieri in Crystallinide, seu in humore cristallino.
no. in q̄ se in hanc opinionem residet q̄ia videtur
q̄ iam humore lasso, deperdit q̄ia videndi. Nota v̄ oculi
q̄ n̄ s̄t ignos, est apertus: q̄ n̄ s̄t q̄ minus hanc aliquam
lucem. Nota iam oculos in fetu fieri utro s̄t q̄ in p̄io
fetus ē maxime humidus, oculi v̄ hinc aliq̄ p̄s q̄
indigent maxima decensione, et ideo paulatim desic-
cantur: ut perfima pars h̄is evadat.

Prog. 1. q̄ Agilit̄, seu aḡ impu-
tatis videant aḡ sub terris? Neg. Si q̄ obturum
n̄ pot̄ videri in calce mittat esp̄: sed n̄ pot̄ illud mit-
tere q̄ corpus opacum et densum q̄tis ē utro q̄n̄ videri
esp̄ n̄ pot̄ penetrare: q̄ n̄ pot̄ videri aḡ sub terram.
Audiat q̄t aqua sub terram n̄ ē illuminata, sed in tene-
bris: atq̄ n̄ pot̄ videri obturum q̄ n̄ ē illuminatum: q̄ neḡ
aḡ sub terram. Tant̄ q̄ saepe factum. Vn̄ q̄t rades ho-
is aḡ oblatunt. Ē ea signis nat̄is eos demonum
abducere.

Prog. 2. Evidenter ut melius vid-
ent, obturum ab oculis remodent et luri apprimant? q̄ q̄
cum parum lucis in oculis hanc indigent extra lumini:
et cum hanc q̄iam debilem, nequeunt p̄as esp̄ in tu-
ent. Prog. 3. q̄t aliq̄ videant in tenebris? q̄ hanc
magam copiam spirituum vitalium et aliorum q̄ cum sint
translucidi illuminant p̄xim̄ aerem. Prog. 4. q̄t
oculos

Loco aliquantulum laudimus ut rem melius videamus.
 & cogit ut magis uniam. Ad qm unionem inscribunt
 inscriptas in illis qd debitas e pota videndi &.

Cap. 9. 2

De Pot. audiendi et Sono &

Pot. audiendi e nobilitate corpus obrem e sonus qd solus
 e audibilis. Qd e qd sic sonus? Sic motum aere
 in media resultantem ex fallor corpora e uallidanti-
 um. Et ideo dar maior sonus qm maior dar collisio.
 ut uerier in umbalio. Rogar 2. Ad sonum
 Regram e duo corpora collisa? A neg. ut pot. in
 bino qd e motu aerem. Rogar 3. Ad in ag pot
 dar sonus? A pbili neg. d m e qd pices aliq
 videm in tra agm audire: ut narrar de delphimis.

Rogar 4. Ad motus qd sonus e f
 facti movet agm aerem ad aures usqz in iectum?
 A neg. qd atri duo ex aduerso clamantes n e pot
 audire: cum aer regressus n pvenit. Dicit q
 loqum aduerso venter n audim tanca faulite e
 hoc onia qd aer motus n pvenit ad aures: q signa
 e qd movet. A neg my: ista n pvenit qd venter
 dissipat e pot audire: et pot aeris ppingui n e
 sonus.

Rogar 5. Ad sonus e qd fias p dulas
 in aere in medio e iut odor e bites. A neg. q
 ista e pmanente n v. sonus: notas em sonum n
 pvenire ad aures em e reales e mtales. Dicit
 Honet beati mucus alloqum in patria: et em ibi n
 dar

q̄ sonus n̄ ḡduci n̄ in aere. *Quibus conceduntur*
Quibus uti. Talpa sub terram
audit. *Et autem q̄ spiritus soni penetrant q̄ poros*
vires aere plenos.

Propter 6. q̄no vox fiti? A spiri
inhume munt. *Quibus uti. Talpa sub terram*
ōrahunt se pulmones et abstrahunt
aerem q̄ viam q̄ in superiorib. p̄ h̄c linguam q̄
damp̄ ad instar campani q̄ arteriam claudit ne
aliquid sibi ad pulmones transmittat: aer q̄ resp̄
rit in pulmonibus et imp̄tus q̄ musculos in eos
raret, et thoracem ascendit q̄ hanc arteriam et im̄
p̄ngit in istam linguam. istamq̄ attollit et os aere
implet q̄ ex panis labris egredienti vicinum
aerem finit.

Propter 7. q̄no deficiat vox? A vox
ē ibi aeris resp̄re attracti q̄ ab aia in pulmoni
bus intente cum q̄dam imaginē efficiat. *Quibus uti. Talpa sub terram*
Parta imaginē, signat vocem p̄soni applicante phasias
ad id vicinū aeris pulsationem. *Quibus uti. Talpa sub terram*
Vn̄ oib. atriā
affectat aia voce declarat canis latrare, bos mo
grea oris bellare. *Quibus uti. Talpa sub terram*
Nora v̄ sola atriā q̄ resp̄rant
edire voces: ideoq̄ n̄ reperim̄ in p̄ribus: un̄
orum p̄verbium. *Quibus uti. Talpa sub terram*
Latiturnior q̄n̄ p̄rib. Non
reperiuntur vox in musis ap̄ibus cicadis et
silitibus q̄ solis aliis concipiunt. *Quibus uti. Talpa sub terram*
Causa finalis res
p̄vota ē cordis refrigeratio et vocis placatio.

Propter 8. q̄no dicitur q̄da p̄ia au
diendi? *Quibus uti. Talpa sub terram*
Aures in coctis morem frangi ne
vehemens sonus sum sedant et noisius rebus
exponat: in eis ē membrana q̄dam sub orbiculis nixa

In intera ipse ingenitum quodam spiritus conseruari.
 Deinde potius audiendi est in nervo optico cerebrium attingit
 generis quod vocem spiritum alium. Nota vero aliquid
 non audire quod non audiunt. Nota etiam aures medicorum
 esse notas optimorum morum: magnas et hereticas et
 vitia, et loquacitatis esse indicem.

Rogari quod si proveniat varietas vocis?
 Apperire ex variis refractis aeris. De arena vocis quod
 venit quod vox est magna et oxilibus. In aures egrotantium
 audita aliquid varietas soni ex varietate humorum quod aures im-
 pellunt variis phlegmatis de sono voce, et canonicus huius
 apta C. ad finem Tibori de Aias.

Cap. 10um

De Odore odorandi et ipsi objecto B.

Odores odorandi residere in naribus. Hic pro toto odore:
 quod est quodam resultans ex unguibus quod 1° quod sicut
 quod in mineris dantur: non vero in puris sicut. Hic est quod celo-
 hem non est substantiam, quod dicitur in quibus substantiis differunt:
 unde provenit quod aliquando hunc nunciat, et quod comas odo-
 res effluantia multas habent regas per se substantias
 quod dependunt in quod odore differunt. Differunt autem odore quod
 has ex 1° quod resultans domigante calido et sic.
 Odores odorandi dantur in regionibus in quod quod dominari
 calidum et siccitasque in Arabia et India.

Ob. 1°. Si odor est in mixto tanquam
 in cubito. Flores suavis olent et pinguis, non et lon-
 gino. Hic illas. Nam odor et longino venit purior
 et amittit consuetudine terrae. 2°. Cibus et sapidus

com e adiferens. et in odore qd dominat' Eumidi
cat. qd com in odore. Et seq' in unum venire. Et
qd est repenti capod' et hodo' n' qd dominat' est sic
uas. et humiditas est et in guttus accipitur.
B. Mala corpora Eumida, et odifera, ut aqua stil
lata mosum, qd dicunt' almigat'. Libecum qd
qd vocant' algalea, et ambaxum. A calis odo
ris cora' eius rebus p'ra n' uhas qd' siccat' et cali
latis; qd est cum Eumiditate hinc.

quis L. Quis danti odores? Et
dividi in quod' est. Est acutum acerbum gravem
et suavem, et allegoriam ad sapores. quis V. Quis
defundit' odor'. Et defundi p'runq' medius lex
habebus fumosis, et p'ra p'ra ad p'ram et em' ee
reale et inale. P'ra. Et odor' et sonus defun
dunt' em' ee inale p'runq' p'runq' ad p'ram in on
ti. Et em' ee inale n' hinc inium. Et n' ee qd aret
ono p'ra defundi in imp'li. Defundit' acm odor'
et aq'm et qd aerem. qd p'ra ingenia qd p'ra accurrunt
ad libum odoratum sup' aq'm positum. P'ra:
p'ra n' res p'ranq' qd n' ee odorant'. N' idem. Et res
p'ranq' n' regner' p'ra ad odorum p'ra in dunt'.

quis B. Quis danti odores? Quis danti odores?
V. Nareti est duo foramina, qd alter
hinc aer ad cor et qd cerebrum impurgat: et qd est
odori defertur ad summam narium p'ram. Et carni
legone qd' p'ra regumenes op'ra: et in exc'ra p'ra
residit' duo tubercula carnea, in qd p'ra odorant'
di; et ubi se odorant' n' v' in cerebro ut aliq' p'ra
tunc. qd p'ra p'ra odorum sentiunt nare' qd
cerebrum ingeniar'.

quis